

# Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 2 2011



B-Postabonnement

Returadresse: Rødt  
Osterhaus' gate 27  
0183 Oslo

Lønnskamp:

## Era kvinnelønn til likelønn

Illustrasjon: J. Howard Miller

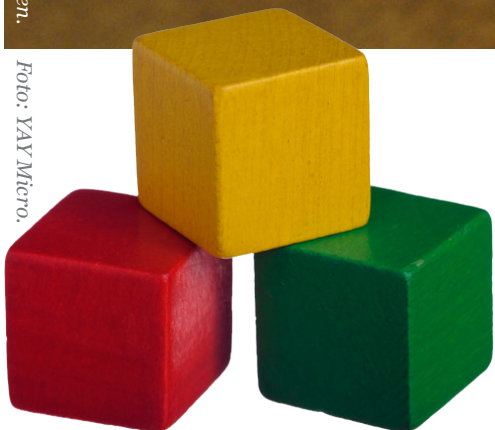
Kampen om velferden:

## Helse skal ikke være butikk

Foto: Brage Aronsen



Foto: YAY Micro



Barnehagedekning:

## Pedagogisk underskudd skaper dårlige barnehager

ARBEIDSLIV:

“Rødt skal reise forslag om forsøk med sekstimersdag overalt hvor vi er representert.” TURID THOMASSEN, LEDER I RØDT



LIKELØNN:

“Retten til heltidsarbeid må lovfestes.”  
MONA BJØRN, RØDT TRONDHEIM





**Turid Thomassen**  
turid.thomassen@roedt.no  
leder i Rødt

## Et likestilt arbeidsliv?

### LEDER

Den internasjonale kvinnedagen 8. mars er hundre år. Dette jubileet markerer hundre år med beinhard kamp for rettigheter som burde vært sjølsagte. I dagens Norge er det rart å tenke på at damer ikke fikk stemme ved valg før i 1913. Eller at retten til å bestemme over sin egen kropp og til å ta abort ikke kom før i 1978. Fortsatt ser vi merkelige og urettferdige forskjeller mellom mann og kvinne. I det nylig avholdte VM på ski blei nok en gang damene utestengt fra Holmenkollbakken og måtte ta takke med den mindre Midtstubakken. Forstå det den som kan.

Vi skal være stolte av de seirene kvinnebevegelsen har oppnådd. En stor del av den norske velferdsstaten er et resultat av at damer har knytta nevene og organisert seg for sine krav. Men det er langt igjen før vi kan snakke om reell likestilling mellom mann og kvinne. Etter at flere kvinner begynte å jobbe og den norske arbeiderklassen ble mer og mer kvinnelig utover søttitallet, har arbeidslivsspørsmål blitt stadig viktigere i kvinnekampen. Damer tjener fortsatt vesentlig dårligere enn menn. For hver hundrelapp menn tjener, sitter damene i snitt igjen med 85 kroner. Selv om forrige lønnsoppgjør førte med seg noen viktige seire har det store likelønnsloftet uteblitt. Arbeidslivet er organisert på mannfolkas premisser. Mange kvinner jobber ufrivillig deltid. De får ei lønn som ikke er til å leve av, de opplever problemer med å få lån og får minimalt med pensjonspoeng. Rødt mener deltidsansatte skal ha fortrinnsrett når nye stillinger skal besettes. Det er på høy tid å lovfeste retten til heltid.

Et annet viktig tiltak for et likestilt arbeidsliv er arbeidstidsforkorting. Forsøk med sekstimers arbeidsdag har vist at ordninga kan bidra til å utsette pensjonsalderen, og har positive virkninger for trivsel og helse. Likevel har regjeringa siden i fjor valgt å ikke gjennomføre flere forsøk. Sekstimersdagen er altså parkert på nasjonalt nivå. Rødt skal jobbe for å få i gang forsøk med sekstimersdag i alle kommunene og fylkene hvor vi er representert, og selvfølgelig med full lønnskompensasjon. Slik skal vi samle flere erfaringer lokalt og gjøre det mulig å tilby heltidsarbeid for flere, spesielt kvinner. En arbeidstidsforkorting vil gjøre det enklere for flere å jobbe hele dager, og kan også gi plass til flere i arbeidslivet. Vi regner med å finne mange gode allierte både i og utafor de folkevalgte forsamlingene. Startdatoen for initiativet er naturligvis kvinnedagen, 8. mars.

## Rødt Nytt

**Redaktør:**  
Brage Aronsen  
brage@roedt.no

**E-post:**  
roedt@roedt.no

**Telefon:** 22 98 90 50  
**Konto:** 7874 05 56478

**ISSN:** 1504-7660 (avis)  
1504-7679 (pdf)  
**Trykkeri:** Nr1Trykk

**Utgiver:** Rødt  
Osterhaus' gate 27  
0183 Oslo

# Sekstimers heltid og li

Faglig aktivist: Mona Bjørn, Rødt Trondheim. Foto: Magne Hagesæter.

### ARBEIDSLIV

Maren Rismyhr maren@roedt.no

**På årets Trondheimskonferanse, som samla 550 faglige tillitsvalgte, var arbeidstid og likelønn viktige tema. En av dem som deltok i debatten er bystyreprerentant for Rødt i Trondheim, Mona Bjørn. Hun har bakgrunn som butikkarbeider, men er nå tillitsvalgt som nestleder i Sør-Trøndelag Handel og Kontor.**

«Kampen for likelønn må fortsette. Garantiordninger i privat sektor og ekstra kvinnepott i offentlig sektor er kravet, med opptrappingsplan over flere oppgjør. I tillegg må rett til heltid lovfestes. Samtidig vet vi at deltid er en viktig årsak til den lave kvinnelønna. Forutsetningen for at flere kvinner skal kunne

jobbe heltid, er sekstimersdagen. Derfor er sekstimersdagen nødvendig for å kunne oppnå likelønn», heter det i en uttalelse fra Trondheimskonferansen. Det dreier seg om tariffoppgjøret 2012. Vi har bedt Mona Bjørn kommentere.

Hva legger du i begrepet kvinnelønn?

– At kvinner systematisk lønnes lavere enn menn gjennom utstrakt bruk av ufrivillig deltid og at verdien av kvinners arbeid vurderes lavere enn menns. For eksempel lønnes sjukepleiere med treårig høyskoleutdanning lavere enn ingeniører, et mannsdominert yrke som krever like lang utdanning.

Hvordan står det til med likelønna i varehandelen?

– En undersøkelse som Handel og kontor har gjennomført, viser at 8 av 10 kvinner i varehandelen jobber deltid. I mange mannsdominerte bedrifter er deltid så godt som et «ikke-problem». Generelt arbeider 8 av 10 menn

## Gløymmer å spørje innvandrarkvinnene

### INTEGRERING

Magne Hagesæter magne@roedt.no

**Norske politikarar lanserer stadig nye forslag for å betre integreringa i Noreg. Chiku Ali, bystyreprerentant for Rødt i Bergen og integreringskonsulent, meiner dei gløymmer å spørje kva innvandrarkvinnene sjølv meiner.**

– Når eg kjem inn i konferanseromma er eg nesten alltid den einaste svarte kvinna til stades. På konferansane vert det snakka om problema

for innvandrarkvinnene, men dei er sjølv ikkje representerte. Veldig få innvandrarkvinner får snakke for seg sjølv. Dei føler dei blir overkjørt, forbigått og umyndiggjort i det norske samfunnet. Vi burde heller vere opptekne av å heve kompetansen deira så dei skal kunne tale si sak, seier ho.

Kva må til for å styrke denne kompetansen?

– Fleire timar norskopplæring må sjølsagt til, men kurset må òg gjelde for fleire enn i dag. Introduksjonskurset fungerer veldig bra, men det gjeld berre for nyankomne flyktingar og gjenforeinte. Ordninga bør gjelde alle med opphaldsløyve i Noreg, seier ho.



i varehandelen heltid. Deltidsproblemet rammer i all hovedsak kvinner. Lovfesta rett til heltid er derfor et viktig bidrag til likelønn og til at kvinner kan bli økonomisk sjølstendige.

*Hvorfor er en garantiordning viktig i privat sektor, og hvordan fungerer ordninga?*

– For ansatte i samvirkelaga, som jeg kjenner godt, betyr garantiordninga helt konkret at minstelønnsatsene heves med 0,63 kroner, 2 kroner og 4 kroner i timen fra 1. februar 2011, før lønnsoppgjøret har starta. Garantiordninga motvirker lavlønn og gir uttelling for mange kvinner som jobber i lavlønnsykker.

*Gerd Liv Valla snakka om likelønn på Trondheimskonferansen. Hun mente at likelønn var umulig å oppnå uten at en løste deltidspøblem, og at sekstimersdagen var en forutsetning for å få bukt med deltida?*

– Mange kvinner jobber i dag deltid seks timer hver dag. Dermed legger bedriften beslag på alle

ukas arbeidsdager, og de ansatte har ikke mulighet til å ta en jobb til for å fylle opp til heltidslønn. Noen jobber såkalt frivillig deltid fordi dagen ikke går opp med jobb og hjem, mens andre arbeider deltid fordi de ikke føler at de makter mer. Tunge yrker gjør at de ikke orker å jobbe fulltid, men samtidig er de ikke så sjuke at de har rett på uførepensjon. Ved innføring av sekstimers arbeidsdag/tredvetimers arbeidsuke med full lønnskompensasjon vil langt flere kunne få hel stilling og ei lønn å leve av.

*Hvordan skal vi nå dette målet?*

– Først og fremst må retten til heltid lovfestes. Deretter bør man starte med en arbeidstidsreform slik at vi får sekstimersdag/tredvetimers arbeidsuke. Dette kan skje gradvis. Jeg mener man bør starte i tunge kvinnedominerte yrker som helsesektoren og varehandelen. Mens vi jobber for å få politisk gjennomslag for dette, er det viktig at det etableres mange flere prøveprosjekter.

– Det det skortar mest på er at dei får brukt norsken sin. Dei må meir ut og snakke med folk.

*Kor viktig er det då med morsmålsundervisning?*

– Før, då det endå var få innvandrar i Noreg, trudde alle at det viktigaste var å få dei til å lære norsk. No veit vi at morsmålsundervisning òg er viktig for språkforståinga, og ikkje minst for kontakten mellom foreldre og barn. Det tek lengre tid for ein vaksen å lære eit anna språk. Utan morsmålsundervisning tar vi ifrå foreldra deira mulegheit til å vere foreldre.

Ali tar opp eit anna aktuelt problem som rår mange innvandrarfamiliar, og som har blitt hennar hjertesak: at barnevernet hentar ungene deira.

– På grunn av dårlig kommunikasjon og forståing hentar ofte barnevernet ungar heilt unødvendig. Kvar gong barnevernet kjem for å hente eit barn, føles det som sakte steining av foreldra. Mange har flykta frå alt og har berre barna igjen, så kjem barnevernet og hentar dei utan grunn, avslutter ho.



Integreringskonsulent: Chiku Ali. Foto: Magne Hagesæter.



# RØDT Norge RUNDT

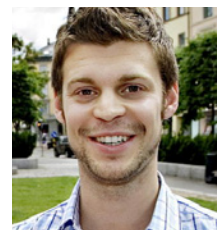


OSLO:

## Vil ha bedre barnehager

Rødts representant i Oppvekstkomiteen i Grorud bydel mener at bydelsøkonomien ikke unskylder dårlige barnehager.

– Tre små en-avdelingsbarnehager ble nedlagt under budsjettbehandlingen for jul. Mange foreldre var veldig fortvilte. Flere av dem hadde dårlige erfaringer med de store barnehagene og hadde av den grunn søkt ungene sine over mindre barnehager, forteller Victoria Rweikiza til Lokalavisen Groruddalen.



OSLO:

## Vil droppe kommersielle aktører

Rødts gruppeleder i Oslo, Bjørnar Moxnes, vil kaste ut kommersielle selskaper fra Oslos eldreomsorg.

– Når kommersielle driver er det med ett mål og det er å tjene penger. Da går de løs på de ansattes lønns- og arbeidsvilkår for å få nok overskudd til eierne sine, sier Moxnes til Østlandssendingen.



BERGEN:

## Vil fjerne bomringen

Rødt Bergen vil fjerne bomringen rundt byen.

– Vi mener det er en statlig oppgave å bygge Bybane og veier, sier gruppeleder Mathias Hunskaar Furevik til Bergensavisen.

Furevik mener byens kollektivtrafikk er altfor dårlig til å rettferdiggjøre bompengavgiften.



NORDLAND:

## Vil sloss for velferd

Nyvalgt førstekandidat for Rødt i Nordland, Ingeborg Steinholt, sier velferd blir en viktig sak i valgkampen.

– En sak Rødt kommer til å jobbe mye med er anbudutsetting av velferdsgoder. Vi så for eksempel konsekvensen av anbudspolitikken på Valnesfjord Helsesportsenter. De ble tvunget til å kutte i tilbudet sitt etter at de tapte anbudsrunder. Kurbadet i Tromsø, som fikk anbudet, kunne ikke konkurrere på kvalitet men på driftskostnader. Taperne er pasientene som sitter igjen med et dårligere tilbud, sier Steinholt. sier Steinholt til Vesterålen Online.



**Tillitsvalgte:** Are Saastad og Ann Karin Osode. Foto: Egil Hermans.

## Til lagmansretten for å beholde tillitsvalgt

### AKER SYKEHUS

Maren Rismyhr [maren@roedt.no](mailto:maren@roedt.no)

**– Den overveldende støtta vi har fått hittil, har gitt oss mot til å gå videre. Vi anker saken. Det skal ikke være så lett å bli kvitt en «brysom» tillitsvalgt. Dette er en viktig prinsippsak for hele fagbevegelsen. Kronerullinga må bare fortsette med økt styrke.**

Det sier Ann Karin Osode, nestleder i Fagforbundet Aker sykehus til Rødt Nytt. Fagforeninga gikk til sak etter at ledelsen i Oslo universitetssykehus fra nyttår flytta lederen i fagforeninga, Are Saastad, fra Aker til Ahus under påskudd av at han var omfatta av virksomhetsoverdragelse. Saastad tapte første runde i retten og blei idømt motpartens saksomkostninger på til sammen 119 000 kroner.

– Vi hevder at dette er en konstruksjon ledelsen har snekra sammen for å fjerne en «brysom» tillitsvalgt fra nesten 500 medlemmer som har valgt ham til sin leder her på Aker. Vi mener Are har gjort det en god tillitsvalgt skal gjøre. Han har stilt seg sjøl i en utsatt posisjon ved å være den mest synlige og tydelige i kampen for Aker sykehus. Han har vært en uredt talsmann for medlemmene midt oppe i den største omstillinga i helsevesenets noensinne. Saken er også viktig for sjukehuskampen, for kampen om Aker er ikke over.

Etter å ha diskutert de juridiske og politiske sidene ved kjennelsen nøye, mente et enstemmig styre 10. februar at det var grunnlag for å anke til lagmansretten. «Kjennelsen framstår som svak. Det kan synes som om retten helt har unnlatt å vurdere andre og fullt mulige utfall i sin ensidige vekt på Ares personlige og private situasjon. Det er også påfallende at sakens politiske bakgrunn, og selve hovedspørsmålet knyttet til virksomhetsoverdragelsen, er helt fraværende i rettens konklusjon», sier styret i vedtaket.

– Utfallet er viktig for medlemmene våre, sier Ann Karin Osode, men saken er viktig for langt flere enn oss på Aker sykehus. Det gjelder retten til å beholde en tillitsvalgt. Blir tapet i namsretten stående, vil det bli oppfatta som et fritt fram for å angripe tillitsvalgte som står i omstillinger.

– Flere hundre bidrag fra fagbevegelse og enkeltpersoner dekkja utgifter til første rettsrunde. Pengene fortsetter å strømme inn, og vi tør gå løs på en ny runde. Men sjøl om økonomien foreløpig er trygg, trengs det mye penger. Jeg utfordrer Rødt Nytt's lesere, enkeltpersoner og fagforeninger landet rundt til å delta i kronerullinga.



**Utsatt:** Norsk helsesektor lider under systematisk press for å tilpasses de private aktørenes behov. Foto: Stock.xchng.

## – Markedstenkninga ødelegger helsetilbudene våre

### HELSEPOLITIKK

Maren Rismyhr [maren@roedt.no](mailto:maren@roedt.no)

**– Vi kan ikke ha markedsstyrte sjukehus! Når økonomi og «effektivitet» blir viktigst, havner pasientens velferd i bakgrunnen. Nå skal flest mulig behandles på kortest mulig tid med minst mulig bruk av personell. Sjukehusa konkurrerer seg i mellom om behandlingstilbud og ressurser i stedet for å samarbeide for å få folk friske. Slik kan vi ikke ha det.**

Rødt-leder Turid Thomassen hisser seg opp når vi spør hva som må gjøres for å stanse nedlegging av lokalsjukehus å imøtekomme folks krav om et trygt helsetilbud. Hun peker på helseforetaksloven som et hovedproblem og understreker viktigheten av politisk styring i helsesektoren.

#### Vil begrave helseforetaksloven

*Er ikke snart alle partier nå mot helseforetaksloven?*

– Det er riktig at sjukehusopprøret tilsynelatende har fått Høyre og Frp til å løpe fra sine tidligere standpunkter. De stemte for loven sammen med Ap da Stoltenbergs mindretallsregjering kjørte den gjennom i Stortinget på rekordtid sommeren for snart ti år sia. Den gangen var det en gledens dag for dem. Nå prøver de seg på andre toner, men vi veit at høyresida ivrer etter mer privatisering i helsesektoren, sier Thomassen.

– I dag går motstanden mot helseforetaka langt inn i Arbeiderpartiet. Buskerud Ap har foreslått å legge ned de regionale helseforetaka, og Aps sentralstyre har sett seg nødt til å fremme forslag om «sterkere politisk styring av sykehusene» til landsmøtet i april. Dette skal riktignok foregå innafor rammene av foretaksmodellen, så regjeringa har på ingen måte gitt seg. I Rødt vil vi derimot fjerne hele helseforetaksloven og sørge for politisk kontroll over helsesektoren.

#### Fra samarbeid til privatisering?

Før valget i 2009 stormet det også rundt foretaksloven. Da lanserte daværende helseminister Bjarne Håkon Hansen Samhandlingsreformen, og det blei stille.

– Da Hanssen kom med Samhandlingsreformen sa han at det skal lønne seg for de ulike delene av helse- og omsorgstjenesten å samarbeide tettere.



**Bekymra:** Rødt-leder Turid Thomassen er bekymra over markedskreftenes innflytelse over helsenorge. Foto: Kenneth Sortland Myklebust/kolonihaven.no.

I dag veit vi at det betyr at kommunene skal betale hvis de bruker «for mye» sjukehus. Før og etter sjukehusinnlegging skal pasienten være kommunens ansvar. Kommunen skal opprette helsehus, og små kommuner som ikke klarer det, må slå seg sammen med nabokommunene. Finansieringa er fortsatt uavklart, kommuneøkonomien er dårlig fra før, så det er all grunn til å frykte hvordan dette skal gjennomføres i praksis, sier Thomassen.

#### Så du liker ikke Samhandlingsreformen?

– Nei, hele idégrunnlaget for reformen er henta fra en rapport som Tankesmien Visjon Helse 2015 la fram i 2006. Der satt de største private aktørene innen helsesektortjenester og legemiddelindustri. I rapporten brukes systematisk det nye ordet samhandling i stedet for samarbeid og samordning, som var vanlig før. Samhandlingsmeldinga er tydelig inspirert av denne rapporten. For eksempel skal det offentlige ha ansvar for finansiering, men ikke nødvendigvis for å utføre helsetjenester og behandling. Helseforetaka var første steg mot bestiller-utførermodellen. Samhandlingsreformen kan bli det neste. Kommunene bestiller, og private aktører leverer. Lokalsjukehusa står sjølsagt fortsatt i veien for å gjennomføre noe slikt.



Blir dårligere: Norske barnehager får flere barn per voksen og færre pedagoger. Foto: Stock.xchng.

## BARNEHAGER

Mari Eifring mari@roedt.no

**– Målet om full barnehagedekning kunne vært et viktig velferdstiltak, men regjeringas barnehagesatsing er likevel feilslått. Norske barnehager blir større og dårligere, sier Ingeborg Steinholt.**

Steinholt er fylkestingsrepresentant for Rødt i Nordland og nestleder i utdanningskomiteen. Hun sitter også i Rødts nye velferdsutvalg og mener at framtida for alminnelige velferdstilbud, som barnehagene, vil få stor betydning i det kommende kommunevalget.

– Regjeringa har i sin barnehagesatsing ikke tatt innover seg at løftet om full barnehagedekning koster penger. Dermed ser vi en større og større motsetning mellom kvantitet og kvalitet. Barnehagene blir større og dårligere, sier Steinholt.

### Kan skade barnas helse

– Folkehelseinstituttet advarer i en fersk rapport mot at forringelsen i kvaliteten på norske barnehager kan få konsekvenser for barnas helse. Deres kriterier for kvalitet er blant annet små barnegrupper og tilstrekkelig godt utdanna personell. Utviklinga i norske barnehager går dessverre i motsatt retning.

– Et økende antall barnehager søker om dispensasjon til å ansette ufaglærte. Det er klart at dette får en innvirkning på det pedagogiske tilbudet. Vi deler Utdanningsforbundets bekymring over at barnehagene ikke kan oppfylle kravene til innhold som fastsettes i Barnehageloven og Rammeplan for barnehagen. Slike dispensasjoner fører både til at det ansettes for få utdanna pedagoger i barnehagene, og det hindrer lønnsvekst i barnehagesektoren, sier Steinholt.

### Et spørsmål om kommuneøkonomi

Det er en klar forskjell på kvaliteten i private og kommunale barnehager. En brukerundersøkelse i Bærum kommune nylig ga halvparten av de private barnehagene karakteren 5,5 eller høyere, på en



Barnehageforkjemper: Ingeborg Steinholt, fylkestingsrepresentant i Nordland. Foto: Ingar Haug Steinholt.

skala der 6 er best. Av de kommunale barnehagene var det bare 1 av 5 som oppnådde like godt resultat. Slike tall er det all grunn til å ta på alvor, mener Steinholt.

– Det bør være et felles ansvar å ta vare på barna. Den store skjevheten mellom private og offentlige barnehager er alarmerende. Dette skaper et klasseskille blant ungene. Men å sikre full barnehagedekning uten å forringe kvaliteten koster penger. Dette er et spørsmål om kommuneøkonomi. I stedet for å ta de reelle kostnadene barnehagesatsinga medfører, fomler regjeringa desperat med ulike kuttforslag for å slippe unna regninga.

– Før jul la regjeringa fram et forslag om å gi kommuner med høyt utdanningsnivå mer penger til barnehage enn de med lavt utdanningsnivå. I mitt hjemfylke, Nordland, ville en gjennomføring av dette forslaget fått katastrofale følger. Det er ikke utdannelsen, men hva en gjør på dagtid, som avgjør hvorvidt du har behov for at noen passer på barna dine.

– Rødt vil i kommunestyrene jobbe for flere og mindre barnehager, tiltak for å utdanne flere pedagoger og bedre lønn for barnehageansatte. Vi vil også stramme inn praksisen med å gi dispensasjoner fra kravet om personell med pedagogisk kompetanse. Bare det beste er godt nok for barna våre, avslutter Steinholt.



Tahrir-plassen: Kvinnene inntok frontlina i Egypt. Foto: Joseph Hill/CC.

## Opprørsbølga i Midtausten

### MIDTAUSTEN

Brage Aronsen brage@roedt.no

**Midtaustenvitar og bystyrepresentant for Rødt i Oslo, Ingrid Baltzersen, har sjølv studert i Egypt. Ho gler seg over at opprøra i Tunisia og Egypt ser ut til å spreie seg til resten av regionen.**

– I Midtausten har me dei siste vekene sett folk gjere opprør i land der både utanlandske og innanlandske forståsegpåarar har hevda at opposisjonen var knebla. Og det har også vore riktig, det som har skjedd no har vore spontane opprør, starta av ungdommar som var leie av polititrakkasering, korrupsjon og vanstyre, seier Baltzersen.

– Den arabiske opprørsbølga har utfordra patriarkatet. Ikkje berre i betydninga mannssamfunnet, men også den samfunnsforma der faren er overhovud i familien og der kongen eller presidenten er overhovud i nasjonen. Der det går ei direkte linje av bestikkingar oppover, gode nedover og ein sterk lojalitet til den som står over deg i systemet. Der du må betala for at læraren i den offentlege skulen skal gje deg privatundervisning, der du må betala bøter for ting du ikkje har gjort, og der du må ha kontaktar for å komma deg fram, anten det er for å få lov til å selja frukt frå ei kjerre eller for å bli president. Dette systemet har også dei tradisjonelle opposisjonsrørslene vore smitta av. Aktivistane i dette nye opprøret spurte ikkje leiarane i opposisjonen om lov, dei berre sette i gong sjølv. Og dei viste at ungdom kan forandra verda.

– Opprøret har også utfordra patriarkatet i betydning mannssamfunnet. Kvinner, både med og utan sjal, kristne og muslimar, har delteke aktivt i demonstrasjonane. Dei har overkomme redselen for seksuell trakkasering, og mange av dei sentrale i mobiliseringa og organiseringa har vore kvinner, fortel ho vidare.

– Det store spørsmålet er om opprøret faktisk fører til forandring og kva slags ringverknader den førebelse sigeren i Egypt vil få for regionen. Folk i Midtausten har uansett lært at det å stå opp mot urettferdigheit ikkje kosta så mykje blod som dei hadde frykta. Dei har lært at med sterk nok mobilisering kan folket få presidenten til å gå. Men eit opprør utan ei klar leiing har vanskeleg for å fortsetta etter det første slaget er vunne. Og regima i Midtausten har lang erfaring med å halda på makta, avsluttar Baltzersen.



**Aksjonist:** Marianne Krogh i Forsvar dagens uføretrygd.  
Foto: Maren Rismyhr.

## Aksjonsdag for uføretrygda

– Vi oppfordrer klubber, foreninger og forbund til slutte seg til, slik at vi får en flott landsomfattende markering når ny lov om uførepensjon kommer til Stortinget.

Oppfordringa kommer fra Marianne Krogh i Forsvar dagens uføretrygd. Regjeringa slutfører nå lovforslaget som opprinnelig skulle vært lagt fram for Stortinget før jul. Det er igjen forsinka. Departementet meldte nylig at det ikke vil bli lagt fram før i april.

– Vi planlegger en felles aksjonsdag tirsdag 31. mai. Vi krever at alle LO-kongressens krav må innfris. Det betyr at ytelsene til uføre må ligge minst på dagens nivå, ingen omlegging fra pensjon til stønad som beskattes som arbeidsinntekt, ingen levealdersjustering og at det behovsprøvde barnetillegget beholdes. Samtidig må brukerorganisasjonenes krav om å beholde friinntekt på 1G innfris.

– Nå gjelder det å forberede markeringa, sier Krogh, som håper på mange vedtak om politisk streik 31. mai. Hun minner også om at Forsvar dagens uføretrygd tilbyr lysbildeforedrag og informasjon om reformen. Kontakt aksjon@uforepensjon.no

Maren Rismyhr maren@roedt.no



**Bystyrerepresentant:** Ingeborg Sanner vil ha pornofritt Stavanger. Foto: Jørgen Lie Furuholt.

## Pornokamp i Stavanger

Stavanger bystyre behandla nylig et innbyggerinitiativ mot porno som blant annet reiste spørsmål om salg av pornografi kan ha innvirkning på folks helse, hva kommunen kan gjøre når tilsynsmyndighetene ikke fører tilsyn med distribusjonen av porno og hva kommunen kan gjøre for at pornoloven blir håndhevet.

– Verken kommuneadvokaten eller rådmannen ville gå inn på spørsmålene innbyggerinitiativet reiser. Kommuneadvokaten sa at kommunehelsetjenesteloven ikke kan benyttes i denne saken, men begrunna ikke sitt standpunkt, sier Ingeborg Sanner, bystyrerepresentant for Rødt i Stavanger.

– Når spørsmålene ikke ble besvart foreslo Rødt å sende saken tilbake til rådmannen. Et fellesforslag fra KrF, SV og Rødt ble avvist i bystyret. Men saken endte ikke der, forteller Sanner.

– Uka etter måtte flere politikere innrømme at selskapet Lyses distribusjon av pornofilmer på sine bestillingskanaler ikke er forenelig med kommunens eierskap i Lyse. 6. februar fjerna Lyse salget av pornofilmer til sine kunder i Norge og Danmark. Dermed førte pornodebatten til en liten seier likevel.

Brage Aronsen brage@roedt.no



**Sjølbestemt:** Kvinner bør få bestemme over egen kropp. Foto: YAY Micro.

## Krever utvida sjølbestemt abort

**Bør alle gravide gis tilbud om tidlig ultralyd i 12. svangerskapsuke? Bør retten til sjølbestemt abort utvides til 18. svangerskapsuke? Rødt Nytt har spurt gynekolog Mette Løkeland Stai og jordmor Eli Aaby.**

I dag gis gravide tilbud om ultralydundersøkelse rundt 18. uke, mens retten til sjølbestemt abort gjelder til 12. uke. Det henger dårlig sammen, mener Eli Aaby.

– Vi vet at mange som får påvist skader på fosteret eller risiko for Downs syndrom, tar abort. Etter halvgått svangerskap er abort en stor påkjenning både psykisk og fysisk, og det er ingen grunn til å måtte vente så lenge. Tidlig abort er mye mer skånsomt og hensynsfullt. Når teknologien i dag gjør det mulig, mener jeg kravet om ultralydtilbud ved 12. uke er riktig. Men uansett tidlig eller sein abort er det den gravide som best kan ta en avgjørelse, og det er riktig å utvide retten til sjølbestemt abort til 18. uke.

– Vi har ikke et likeverdig helsetilbud når de som bor i Osloområdet og har penger kan benytte de mange private klinikkene der til å skaffe seg tidlig ultralyd, sier Mette Løkeland Stai. Tilsvarende fins ikke i distriktene. I dag har ikke offentlige helsevesen nok utstyr og utdanna personale til å kunne gi dette tilbudet.



**For utvidelse:** Mette Løkeland Stai (til venstre) og Eli Aaby (til høyre). Foto: Kvinnefronten.

– Loven sier at kvinnes egen oppfatning skal veie tyngst opp til 18. uke, og i følge tall fra Medisinsk fødselsregister får nesten alle innvilga abort etter 12. uke, sier hun.

– Da fungerer loven bare som et byråkratisk forsinkende mellomledd. Det er meningsløst at kvinner fortsatt skal måtte blottlegge privatlivet sitt overfor ei nemnd.

Maren Rismyhr maren@roedt.no

## Vil ha forbod mot stripping

**Som ein del av ein fempunkts plan for betre likestilling har kvinnepolitikarane i Raudt og dei tre regjeringspartia reist kravet om lovforbod mot stripping etter modell frå Island.**

– Stripping står i vegen for reell kvinnefrigjering, seier leiaren av Raudts kvinneutval, Trude Koksvik Nilsen.

– Stripping er ikkje berre fornedrande for stripparane sjølv, men for andre kvinner som òg er ein del av eit samfunn der kvinners kropp kan kjøpast for pengar. Eit forbod er ei naturleg forlenging av sexkjøpslova. Skal vi ha reell kvinnefrigjering i Noreg kan vi ikkje ha det sånn at det eine kjønn kan kjøpe seg tilgang til andre for pengar, seier Koksvik Nilsen.

Kvinnegruppa Ottar starta i fjor haust eit innbyggjarinitiativ i Oslo med krav om stripprefri by. Forslaget er denne månaden levert til handsaming i bystyret. Også i Bergen har kampen mot stripping prega bybiletet etter at Dreams Showbar etablerte seg for eit år sidan. Koksvik Nilsen er ei av dei som nylig har blitt saksøkt av innehavarane for «falske utsegn» om koblinga mellom strippeklubben og prostitusjon.

– Vi viser til den verdskjente menneskerettsaktivisten Aaron Cohen, som til



**Krev forbod:** Trude Koksvik Nilsen. Foto: Magne Hagesæter.

dagleg jobbar med å avsløre menneskehandel. Han sa til NRK i november at han vart tilbydd sex for pengar inne på Dreams då han undersøkte strippebaren. Generelt er det nok av døme på at strippeindustrien er nært knytta til porno- og prostitusjonsindustrien. Dei fremmer det nøyaktige same menneskesynet, nemleg at kvinnekroppen er ei salgsvare. At strippeklubben har byrja å svette av motstanden vår, tar vi som eit komplement, avsluttar Koksvik Nilsen.

Magne Hagesæter magne@roedt.no



Feminist: Anja Rolland vil ha flere jenter på sjøltillitskurs. Foto: Rød Ungdom.

# Sjøltillitskurs for jenter

## RØD UNGDOM BØLLEKURS

Marte Teigen [marte@sosialisme.no](mailto:marte@sosialisme.no)

**– Bøllekurs begynte som såkalte «Kast deg frampå»-kurs, for å gi jenter bedre selvtillit. Og det er akkurat det vi vil jenter skal gjøre etter å ha vært på bøllekurs! Kaste seg frampå, ta mer plass, bryte med sin kjønnsrolle og utfordre mannsdominansen, sier Anja Rolland.**

Rolland kommer fra Vaksdal i Hordaland og var på sitt første bøllekurs for tre år sia i sin egen kommune. Nå sitter hun i sentralstyret i Rød Ungdom.

– Bøllekurs er et sjøltillitskurs for jenter, der man lærer mye om feminisme og om hvordan blant annet skjønnhetstyranniet og kjønnsrollene påvirker jenter, og hva dette gjør med oss, forteller Rolland.

– Før jeg dro på bøllekurs kunne jeg litt om feminisme fra før, men bøllekurset var uten tvil en stor vekker for meg. Jeg lærte utrolig mye, både om feminisme og om meg selv, forteller hun.

For Rolland satte bøllekurset fingeren på mye av det hun selv opplevde i hverdagen.

– Før så jeg ikke på ting som skjer i jenters hverdag som politikk. Etter kurset forstod jeg at ting som dårlig selvtillit, kjønnsroller, hersketeknikker, porno, slanke- og skjønnhetspress, seksuell trakassering og i ytterste grad voldtekt er et kjønna problem hvor menn undertrykker kvinner. Alt fra små ting som at vi snakker mindre i forsamlinger til store ting som likelønn, kvotering og lederstillinger handler om politikk.

### Å ta kontroll over egen situasjon

Rolland mener at skolering i hvordan jenter blir undertrykt er første steg på veien til at jenter kan ta større kontroll over sin egen hverdag.

– Det som er det beste med bøllekurs er at de er lagt opp til at jenter skal gjøre noe i praksis for å endre sin egen situasjon, og sette mål for seg sjøl.

Det kan være alt fra å snakke høyt foran sin egen klasse til å sitte i en debatt eller ta et tillitsverv på skolen eller i en organisasjon. I tillegg lærer man hvordan man kan hjelpe andre jenter med det samme, forteller Rolland.

– Det er forbundet mye makt med å ta plass, både i sosiale og formelle sammenhenger. Hvis jenter aldri tar større del av denne plassen får vi heller ikke mer makt i samfunnet.

Etter sitt første bøllekurs har Rolland holdt flere kurs selv, og jobber nå sammen med flere i Rød Ungdom for å skape et feministisk løft i organisasjonen de kommende vårmånedene.

– Vi vil blant annet utdanne 30 nye bølleledere på lokallagskonferansen i april. Slik får vi kapasitet til å holde bøllekurs i alle kriker og kroker av landet. Sia kurset blei lansert har over 15000 jenter deltatt, og nå er det på tide å utvide tilbudet ytterligere, mener Rolland.

### Tilrettelagte kurs

For å tilpasse kurset til flere grupper har Rød Ungdom også begynt arbeidet med å utvikle eget kurs for jenter med innvandrerbakgrunn og eget kurs for jenter på yrkesfag.

– I disse kursene tar vi opp de samme problemstillingene som de vanlige kursene, i tillegg vil man tilrettelegge kursene til noen grupper som opplever andre utfordringer rundt kvinneundertrykking. Blant annet opplever muslimske jenter utfordringer i forhold til rasisme og og hets rundt spørsmålet om hijab. Jenter på yrkesfag har også spesielle utfordringer i forhold til kvinnelønn, mannsdominans på arbeidsplassen og seksuell trakassering.

Rolland har stor tro på at satsinga på bøllekurs kommer til å gi uttelling, både i Rød Ungdom og i enkelte jenters hverdag.

– Når man har vært gjennom et bøllekurs står man bedre rusta til å takle undertrykking og diskriminering i hverdagen. Send dattera, søstera, kusina, venninna og kjæresten din på bøllekurs, oppfordrer Rolland.

**Vil du komme på bøllekurs? Send navn, epost og telefonnummer til [ru@sosialisme.no](mailto:ru@sosialisme.no) eller gå inn på [rødungdom.no](http://rødungdom.no)**



Regionsekretær: Linn Elise Øhn Mehlem.  
Foto: Åsmund Sunde Valseth.

## Ønsker fokus på skjønnhets-tyranniet

### RØD UNGDOM 8. MARS

Marte Teigen [marte@sosialisme.no](mailto:marte@sosialisme.no)

**Den nyansatte regionsekretæren i Rød Ungdom, Linn-Elise Øhn Mehlen, er i full gang med å lage oversikt over lokallagenes planer for kvinnedagen. For henne er det viktig at man bruker kvinnedagen på å skape en felles og sterk front for kvinnefrigjøring.**

– Nå er det 100 år siden første gang kvinnedagen blei arrangert, noe som er en god anledning til å skape blest rundt kvinnedagen og møtene, debattene og seminarene som arrangeres i forbindelse med kampdagen, sier Mehlen. Rød Ungdom lover å gjøre sitt for å sette preg på dagen.

– Alle lokallagene våre deltar i 8. mars-tog og holder åpne møter om forskjellige temaer for å markere dagen. De fleste lagene skal ha møter om merking av retusjert reklame og skjønnhetstyranniet unge jenter utsettes for, forteller Mehlen.

I desember 2010 tok Rød Ungdom initiativ til et nettverk for ungdom som vil merke retusjerte og manipulerte reklamebilder, og gjennomførte aksjoner i alle de store byene. Redd Barnas ungdomsorganisasjon Press, Ungdom og Medier, SU og AUF var blant dem som slutta seg til saken.

– Responsen på *Ungdom mot retusjert reklame* var enorm! Gjennom hele desember trossa flinke aktivister det kalde vinterværet for å merke reklamen med egne advarsler hvor det sto at retusjert reklame kan føre til et urealistisk og dårlig selvbilde. Jeg håper den gode jobben som blei gjort for å fremme dette kravet kan mobilisere flere ungdommer til å delta på markeringer, møter og debatter i løpet av 8. mars-uka, sier Mehlen, og understreker at saken er ekstra viktig for unge jenter.

– At reklamebransjen hele tida presenterer et urealistisk og syltynt skjønnhetsikon er noe vi burde ta på alvor, og bransjen burde ta sin del av ansvaret for at dette gjør at jenter blir usikre på egen kropp og eget utseende. Unge jenter er naturligvis ekstra utsatt for dette presset. Å slå et slag for merking er å slå et slag for unge jenters selvtillit, forteller Mehlen, som håper økt fokus på saken kan bidra til at flere ungdommer føler en tilknytning til kvinnedagen.

– Merking av retusjert reklame er spesielt viktig for Rød Ungdom nettopp fordi det er en ungdomssak. I Oslo har vi fått gjennom «*Merk retusjert reklame nå!*» som parole i toget. Det er hyggelig å kunne reise dette kravet med hele 8. mars-komiteén i ryggen, sier Mehlen.

# Slik feires kvinnedagen

## 2. MARS

### OSLO: Kvinner og politisk makt

Norsk Kvinnesaksforening og MIRA-senteret arrangerer åpent møte med tittelen Kvinner og politisk makt. Litteraturhuset, kl. 18.00.

### STAVANGER: Åpent møte

Bidrar Trekant til pornofisering av samfunnet? Det er tema på møtet i regi av Kvinnegruppa Ottar. Panel med Håkon Moslet (NRK), Anne Kalvig (Ottar) og representant fra Sosialistisk Ungdom. Arkeologisk museum, kl. 19.00.

## 3. MARS

### TROMSØ: Internasjonalt seminar

FN-sambandet og Kvinnefronten inviterer til møte om kvinnenes rolle i revolusjonen i Egypt. Kulturhuset, kl. 20.00.

## 5. MARS

### TROMSØ: Feminismefestival

Debatt om kjønn og politikk. Bokbad med Gerd Brantenberg og Siri Lindstad. Sjøgata 12, kl. 13.00-18.00.

## 7. MARS

### OSLO: Filmmaraton

Utviklingshuset arrangerer filmmaraton om kvinner i Sør. Utviklingshuset, Ruseløkkveien 26, kl. 11.00-16.00.

## 8. MARS

### OSLO: Demonstrasjonstog

Tradisjonelt demonstrasjonstog. Motto for dagen: Kvinnedagen 100 år - vekke med kvinnelønna, inn med kvinnemakta! Youngstorget, kl. 18.00.

### OSLO: Kvinner i skandinavisk litteratur

Humanist Forlag feirer kvinnedagen ved å invitere til samtale med Märta Tikkanen og Suzanne Brøgger om kvinneliv, tekst og forfatterskap. Birgitte Huitfeldt Midttun har intervjuet ti av de viktigste kvinnene i skandinavisk litteratur og lar publikum få møte to av dem. Litteraturhuset 8. mars kl. 19.00.

### OSLO: Fest på Revolver

Konsert med Amina Sewali, Fransk Frokost og FMC, dj og appeller. Arrangør: Kvinnefronten, AKKS, Fett, Nabunya Promotions. Revolver, kl. 21.00.

### OSLO: Feministisk litteraturkveld

Litteratur på Blå feirer 8. mars i samarbeid med tidsskriftet Fett og festivalen Ladyfest. Møt blant andre forfatterne Liv Køltzow, Vigdis Hjort og Ingrid Storholmen. Blå, kl. 19.00.

### BERGEN: Slippefest for Fett

Bergen filmklubb viser komedien Teeth. Debatt om pop og politikk i samarbeid med Studentersamfunnet. Konsert med Doktor Kosmos (Se) og Albert & Elise. Landmark, kl. 17.00

### STAVANGER: Demonstrasjonstog

Toget går fra Byparken rundt Breiavannet og opp til Folkets Hus der det blir fest etter toget. Hovedtaler er Berit Ås. Byparken, kl. 18.00.

### TRONDHEIM: Demonstrasjonstog

Apeller og tog fra Trondheim Torg, kl. 17.00.

### TRONDHEIM: Åpent møte

Rødt arrangerer debatt om heltid/deltidsproblematikk på Olavs Pub, umiddelbart etter toget.

### TROMSØ: Demonstrasjonstog

Tog fra Rådhuset kl. 17.00. Åpen 8. mars-kafé i Rådhuskantina etter toget.

# HVA SKJER?

9. mars

## FAKKELTOG MOT OLJEBORING

Jernbanetorget, Oslo.  
www.folkeaksjonen.no

11. - 12. mars

## KONFERANSE OM ISRAEL OG DEMOKRATI

Litteraturhuset, Oslo. www.palestina.no

12. - 13. mars

## STUDENTER MOT EU KONFERANSE

Det akademiske kvarter, Bergen.  
www.studentermoteu.no

25. mars

## LOS STUDENT- OG UNGDOMSKONFERANSE

Sørmarka. www.lo.no

2. april

## KONFERANSE OM EØS OG KOMMUNENE

Hausmannsgate 16, Oslo.  
www.neitileu.no

6. - 8. mai

## RØDTS VALGKAMPKONFERANSE

Oslo. www.roedt.no

### ANNONSE:

## FINE LOKALER LEDIG I OSLO SENTRUM!

Vi får flere ledige kontorer i forskjellige størrelser. O27 huser i dag blant annet miljø- og utviklingsorganisasjoner, solidaritetsorganisasjoner, og kvinneorganisasjoner. Kort avstand til t-bane, trikk og buss. Rimelige priser.

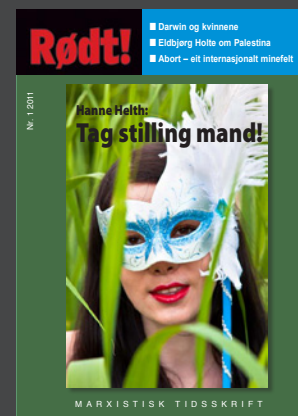
Ta kontakt for pristilbud eller andre spørsmål:  
post@o27.no/22989050



O27.NO

### ANNONSE:

## Tidsskriftet Rødt! med 8. mars-nummer



1 års  
abonnement  
285,-

Løssalg  
75,-

Temanummer på 129 sider. Les blant annet Kjerstin Aukrust om den franske antivekstbevegelsen, Torill Nustad om sosialisme og kvinnefrigjøring, Mette Løkeland abort som internasjonalt minefelt

Tegn abonnement og les aktuelle tekster på:

**MARXISME**.no

### ANNONSE:

## HANNAH HELSETH GENERASJON SEX



«GODT OG KLARGJØRENDE OM FEMINISMENS PARADOKSER. (...) DEN BEVISSTGJØR. OG DET VIL KOMME BEGGE KJØNN TIL GODE.» (AFTENPOSTEN)

De vil heller bli tatt på rumpa enn å bli oversett. De legger seg halvnakne ut på deiligst.no. Hannah Helseth har skrevet boken om Generasjon sex.

En bok om overgrep og kjærlighet, erobring og sårbarhet. Og ambivalens: Gir seksualiseringen jenter makt, eller bekrefter den jenters avmakt?

Kjøp «Generasjon sex» direkte i forlagets nettbutikk på [www.manifest.no](http://www.manifest.no) eller bestill via e-post: [post@manifest.no](mailto:post@manifest.no)

## Bli medlem i Rødt!

Er du mot krigen i Afghanistan? Er du opptatt av miljø, rettferdig fordeling og styrking av velferdsstaten? Ønsker du et annet, mer solidarisk samfunnssystem? Da er Rødt partiet for deg!

Rødt, Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo / [roedt@roedt.no](mailto:roedt@roedt.no) / [www.roedt.no](http://www.roedt.no) / 22 98 90 50



# Abonnér gratis på Rødt Nytt